LIBERTYN

9e Jg. Dec 1959
Nr. 11

maand
blad
van
de

humanistische
jongeren
gemeenschap

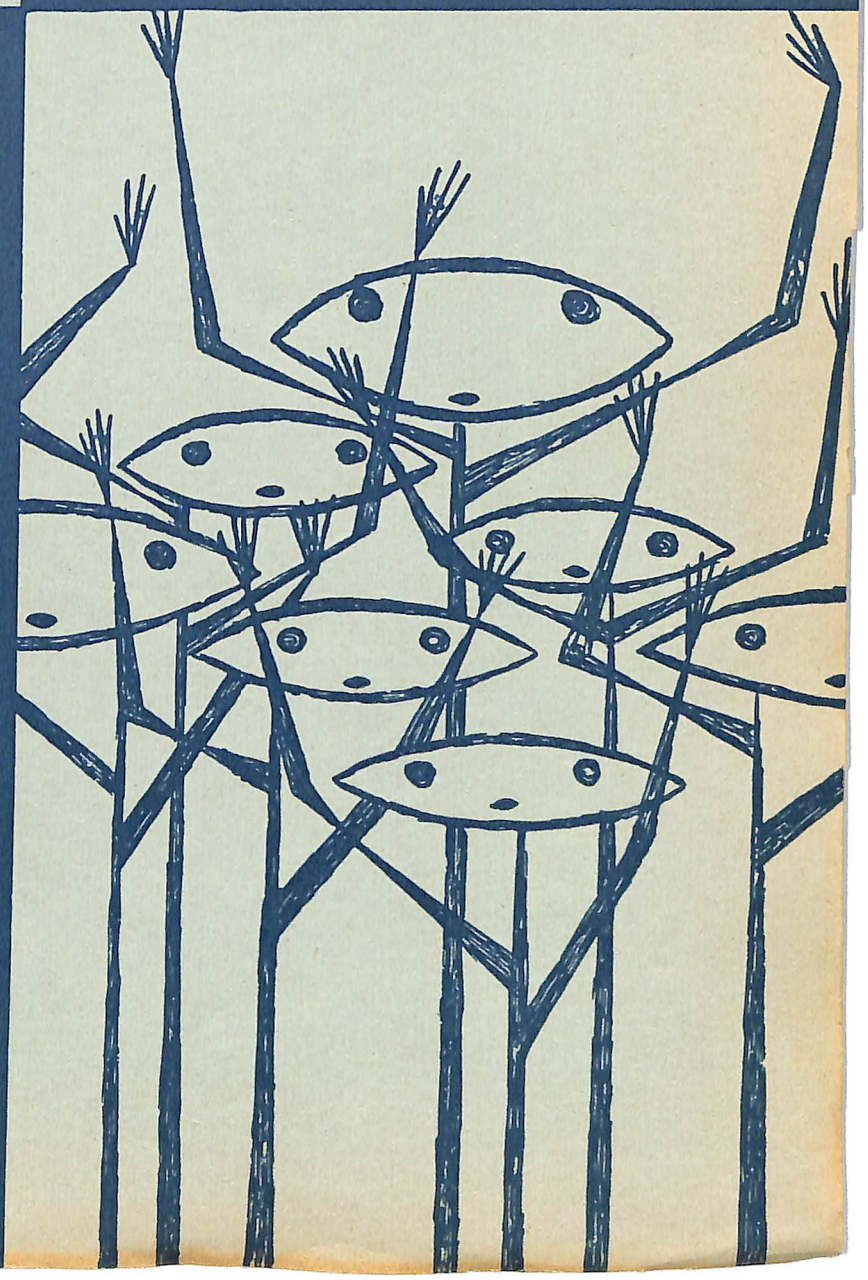

De L I B E R T I J N
Landelijk maandblad
van de Humanistische
Jongeren Gemeenschap
in N e d e r l a n d
---
redactie:
Ineke Cley
Rob Schut
Klaas Swaak
---
hoofdredacteur:
Klaas W.Swaak
Oosterhamriklaan 207
G r o n i n g e n.

9e jaargang - nr. 11
december 1959.

EEN NOBEL IDEE: S.M.V.

In deze wereld van afkortingen, wagen wij het er op een nieuwe onder de ogen van de geachte lezers en lezeressen te brengen: S.M.V., selectieve menselijke voortplanting, een idee van de Amerikaanse heer Herman Muller, deskundige op het gebied van de erfelijkheidsleer en Nobelprijswinnaar. Volgens een recent krantenbericht is genoemde heer er nl. een voorstander van om een ras van supermensen te kweken. Hiervoor beveelt hij twee methoden aan. Ten eerste kunstmatige bevruchting, die bij vrouwen zou moeten worden opgewekt met de cellen van "buitengewone mannen". De tweede methode zou bij toepassing een meer geleidelijk verloop hebben, aldus het krantenbericht. Hierbij wordt beoogd mannen en vrouwen met uitzonderlijke kwaliteiten onderling te doen huwen. Wanneer uit dergelijke huwelijken meer kinderen zouden worden geboren dan in overeenstemming zou zijn met de financiële draagkracht der ouders, zouden deze door andere echtparen moeten worden aangenomen en opgevoed.
Kijk, dat vinden wij nu een mooie gedachte, die wij geheel onderschrijven. Met de heer Muller zeggen wij, dat zij, die hierin zouden toestemmen, blijk zouden geven van wezenlijk maatschappelijk besef.
Welke wijdse perspectieven worden hier niet geopend ! Door kunstmatige bevruchting met cellen van "buitengewone mannen" kweken wij "Uebermenschen" met de kwaliteiten van bv. Lincoln, Einstein, en Pasteur,

also sprach ... nee niet Zarathustra, maar meneer Muller. En waarom zou deze meneer geen gelijk hebben? Een Lincoln kan Amerika nog wel gebruiken om de zuidelijke staten te leren, dat negers de zelfde rechten hebben als de blanke mannen en supermannen. Een Einstein kan men daar al evenzeer gebruiken, het wordt immers tijd dat ook Amerika in navolging van Rusland naar de maan gaat, ook al wordt dit Russische succes in de States nog al eens van relatieve betekenis geacht. En dan een Pasteur; voorwaar de hondsdolheid is niet de enige dolheid waarvan de wereld verlost kan worden.
Ja, het idee van onze Nobelprijswinnaar is groots te noemen, S.M.V. tot heil van de maatschappij. Denkt U nu eens in wat zo'n eerste methode al niet voor prachtige perspectieven biedt. De thans voor de erfelijkheid verloren cellen van duizenden eminente celibatairen schreeuwen er als het ware om langs kunstmatige weg vrouwen te bevruchten, om zodoende professorale klachten uit Nijmegen over het geringe intellect en de inertie van een belangrijke Nederlandse bevolkingsgroep op te heffen. Misschien zelfs, dat het niet lang zou duren eer er een "superman" met de kwaliteiten van een Erasmus zou worden geboren.
Ook de tweede methode zet ons tot denken. Natuurlijk moeten we even wennen aan het idee buitengewone mannen met dito vrouwen te doen huwen, maar per slot kennen we thans ook het huwelijk, dat op een geldelijke basis wordt gesloten. Nee, dan zijn deze verstandshuwelijken in de meest letterlijke zin van het woord toch meer te waarderen.
Omdat de heer X, niet alleen blijk geeft veel te weten van de geneeskunde, maar evenveel blijk geeft van wezenlijk maatschappelijk besef, trouwt hij niet met die aardige verpleegster, maar huwt hij mej. Y, de befaamde specialiste op het gebied van hartziekten, die als

haar maatschappelijk besef haar hiervan niet weerhouden had, zo graag het echtelijk bed met een laborant had gedeeld. En terwille van het ideaal der selectieve voortplanting wordt elk jaar een superbaby door het super-echtpaar X-Y afgeleverd. Deze baby's worden dan na korte tijd bij O, zo keurige semi-super gezinnen ondergebracht, die zelf geen semi-super kindertjes zullen voortbrengen; man and superman kunnen immers niet tesamen worden opgevoed. Ons schieten de tranen in de ogen als wij aan dit prachtige toekomstbeeld denken. Gaarne zouden wij dan ook naast het 16.000 woorden tellende rapport van onze super-Nobelprijswinnaar een evenveel woorden tellende jubelzang stellen gewijd aan het nobele idee van de S.M.V.. Helaas zijn wij geen super-mens en daarom volstaan wij met: Leve meneer Muller, leve de S.M.V., leve "The Brave New World".

Piet Schipper.

ALEXANDER COHEN -- een andersdenkende --
een bloemlezing samengesteld en ingeleid door M.Nord. -Meulenhoffpockets 44 -

Zo nu en dan wordt men er nog aan herinnerd dat er in het Nederlands nog geschreven kan - in dit geval kon - worden;in de overvloed van pockets, die zich staan te verdringen om het predicaat "literair" op te eisen en waarvan de inhoud maar al te vaak droevig is,is dit een van de weinige die dit predicaat inderdaad verdient, misschien wel in de allereerste plaats om de belangloosheid, die door de bescheidenheid en ondanks de eigengereide onverzettelijkheid heenspreekt. Cohen vangen onder een noemer zou hem onrecht aandoen, maar een recensent ontkomt er niet aan argumenten aan te slepen, die de lezer, voor hij zelf gaat lezen, moeten overtuigen van de voortreffelijkheid; het boek zelf is tenslotte het enige argument en daarvoor geef ik mijn argumenten graag in ruil.
Een fervente opstandigheid tegen autoriteit:

JIJ HEBT:

twee zwarte ogen
twee vuile oren

een gezicht zonder glimlach
een voet zonder schoeisel
een maag zonder eten

de hemel als dak
de koude als deken
als leider de honger

kind-
vluchtelingenkind-

Ter nagedachtenis aan hen, die zullen sterven wanneer niet genoeg geld wordt gestort op giro 250.000 ten name van "Hulp aan Algerijnse Vluchtelingen" te Hilversum.
HONDERD GULDEN IS EEN KINDERLEVEN.

Rombout Meyer
(copyright)

(vervolg van blz. 3)
tegen het Woord-met-hoofdletter en met bijna-hoofdletter; tegen de heersende opvatting in het godsdienstonderwijs ;tegen de heerszucht van zijn vader; tegen zijn militaire superieuren in het v.m. Nederlands-Indië - hij ging op zijn recht staan en kreeg het na enige jaren gevangenisstraf; tegen een heersende klasse, die haar rechten vanzelfsprekend vond; tegen recht dat op misbruik berustte; tegen dogma's; tegen eigen principes - hij werd van anarchist monarchist; en tegen de ouderdom, die haar jeugd heeft ingeruild voor soepelheid: het is maar een facet.

Aan de hand van Cohen kan men het kaf van het koren scheiden in literaire zaken; hij is precies het tegengestelde van de schrijver, die een loodzwaar probleem behandelt en zijn figuren aankleedt met thesen en antithesen;kortom van de literator als prothese;hij is scherpzinnig en kritisch,met de nuchterheid van Reinaert,die weet dat daden konsekwenties hebben,die men onder ogen moet zien en waarop men zich moet instellen, en ook gevoelig, zonder in sentimentaliteiten te vervallen,die minder intelligente mensen eigen is. Hij is een van de mensen die sociologen afdoen met het woord "a marginal man" en een die in de officiële hand- en leerboeken in de marge moet worden bijgeschreven; die daar niettemin thuishoort, omdat in het werelds schouwspel,waar de rollen slecht bezet zijn en waar niemand zichzelf is,voor hem geen plaats is; waar hij zijn laatste waarheid, zijn menselijke waardigheid kan verdedigen. Naar Du Perron's woord dat de literatuur de superieurste der kunsten is doordat ze met een minimum aan trucage het meeste effect weet te sorteren kan men Cohen beoordelen; een beoordeling die hij glansrijk doorstaat.

Alexander Cohen -- een andersdenkende -- is een voortreffelijk pocketboek van een uitzonderlijk man.

Klws.

JIJ HEBT:

twee zwarte ogen
twee vuile oren

een gezicht zonder glimlach
een voet zonder schoeisel
een maag zonder eten

de hemel als dak
de koude als deken
als leider de honger

kind-
vluchtelingenkind-

Ter nagedachtenis aan hen, die zullen sterven wanneer niet genoeg geld wordt gestort op giro 250.000 ten name van "Hulp aan Algerijnse Vluchtelingen" te Hilversum.
HONDERD GULDEN IS EEN KINDERLEVEN.

Rombout Meyer
(copyright)

(vervolg van blz. 3)
tegen het Woord-met-hoofdletter en met bijna-hoofdletter; tegen de heersende opvatting in het godsdienstonderwijs ;tegen de heerszucht van zijn vader; tegen zijn militaire superieuren in het v.m. Nederlands-Indië - hij ging op zijn recht staan en kreeg het na enige jaren gevangenisstraf; tegen een heersende klasse, die haar rechten vanzelfsprekend vond; tegen recht dat op misbruik berustte; tegen dogma's; tegen eigen principes - hij werd van anarchist monarchist; en tegen de ouderdom, die haar jeugd heeft ingeruild voor soepelheid: het is maar een facet.

Aan de hand van Cohen kan men het kaf van het koren scheiden in literaire zaken; hij is precies het tegengestelde van de schrijver, die een loodzwaar probleem behandelt en zijn figuren aankleedt met thesen en antithesen;kortom van de literator als prothese;hij is scherpzinnig en kritisch,met de nuchterheid van Reinaert,die weet dat daden konsekwenties hebben,die men onder ogen moet zien en waarop men zich moet instellen, en ook gevoelig, zonder in sentimentaliteiten te vervallen,die minder intelligente mensen eigen is. Hij is een van de mensen die sociologen afdoen met het woord "a marginal man" en een die in de officiële hand- en leerboeken in de marge moet worden bijgeschreven; die daar niettemin thuishoort, omdat in het werelds schouwspel,waar de rollen slecht bezet zijn en waar niemand zichzelf is,voor hem geen plaats is; waar hij zijn laatste waarheid, zijn menselijke waardigheid kan verdedigen. Naar Du Perron's woord dat de literatuur de superieurste der kunsten is doordat ze met een minimum aan trucage het meeste effect weet te sorteren kan men Cohen beoordelen; een beoordeling die hij glansrijk doorstaat.

Alexander Cohen -- een andersdenkende -- is een voortreffelijk pocketboek van een uitzonderlijk man.

Klws.

IN EXTREMIS.

Destijds man ik het redacteurschap op me zonder de pretentie dat er door mijn aanwezigheid meer dan iets zou veranderen. Voor de HJG kende ik ook andere jeugdorganisaties en het was voor mij geen verbijsterend idee meer dat ook de jongeren in de HJG wel niet anders zouden piepen zoals hun ouden zongen.
Ik ben zeker niet gedesillusioneerd in de HJG begonnen en ik zal er evenmin gedesillusioneerd uitkomen; ik zou een tactische fout maken teleurgesteld te zijn in de kaarten, die ik in handen gespeeld kreeg; de energie, die iedere teleurstelling vergt, is immers beter besteed aan de poging, het beste te maken van wat men in handen heeft.
Ik was op de HJG voorbereid, voordat ik er lid van was. Waarom heb ik lid willen worden, waarom heb ik het redacteurschap op me willen nemen, is me verweten, wanneer ik van te voren wist, dat het in de HJG geen haar beter was dan elders? Ik heb het mezelf ook afgevraagd, voor ik lid en redacteur was en een antwoord erop was me min of meer duidelijk toen de vraag vanuit de HJG kwam. Ik heb behoefte aan goede vrienden en goede vijanden; doordat de laatste zeldzamer zijn en dus begerenswaardiger heb ik de HJG gezocht; het was een kwestie van tactiek; de tactiek was goed maar de HJG was slechter en wat ik van de HJG overhoud, tenzij er natuurlijk veel verandert -maar wonderen durf ik gerust weg te cijferen- is niet meer dan een stel middelmatige vrienden en een stel middelmatige vijanden en ik zal ze spoedig vergeten zijn. Dus toch een teleurstelling, ondanks de laag gespannen verwachtingen? In elk geval een passende desillusie, dus geen grote.
To make the best of it; de uitslagen van de enquête zijn me voorgelgd en met de toon van overwinnaar is mij toegevoegd: zie naar de percentages: vijftig procent vindt de Libertijn middelmatig, en 15% slecht; samen 2/3 van de leden.

Het imponeert me niet, zoals alle grote cijfers niet; ik was alleen verbaasd, dat er nog 15% was, die de Libertijn goed vond, dat was 10% boven mijn schatting. Kennelijk heb ik voor meer mijn best gedaan dan ik gedacht had.
In het begin vond men het maar slecht. Was de Libertijn nu het orgaan van de Humanistische Jongeren Gemeenschap of een slecht (wat dat immers impliceert) literair periodiek op HJG-kosten? Het vorige hoofdbestuur heeft me altijd wat vergoelijkt met het argument dat de beste HJG-ers toch in Mens en Wereld schrijven en dat het moeilijk is de goede vorm te vinden. Het eerste was niet waar en het tweede slechts voor een deel. Want de goede vorm die ik nastreefde was niet de volledigste uitdrukking van wat het gros der HJG wilde, maar de vorm die ik passend vond bij mijn mentaliteit.
Pas in een latere discussie werd me dit meer duidelijk. Ver voor het plan kwam de Libertijn op te heffen, wist ik precies wat ik wilde, iets wat ik toen maar nok nu niet alleen had kunnen realiseren; daarvoor waren inderdaad die goede vrienden en vijanden nodig. Het komt er maar op neer dat ondanks mijn bescheiden inspanning, de Libertijn nooit iets anders kon zijn dan wat de HJG in feite verdient; de HJG is veroordeelt in de Libertijn ondanks dat ik er tegenin heb willen gaan.
Dat is meerdere malen gebeurd; in het laatste hoofdbestuur is over de Libertijn en de positie van de hoofdredacteur gediscussieerd, n.a.v. de inhoud en de verantwoordelijkheid ervoor. Dit is nog eens samengevat in een correspondentie tussen Ben Hartemink en mij; helaas heb ik geen afschrift meer van mijn brief aan hem, maar aangezien mijn brief alinea na alinea beantwoord is, is mijn opinie nog wel te achterhalen. Omdat het een privéschrijven is en niet hoofdbestuurlijk heb ik de vrijheid genomen het hier te citeren:
in extenso Ben Hartemink:
"Vervolgens, prive, mijn opinie over jouw mentali-

teit (waarbij ik er dus van uitga, dat jij alleen verantwoordelijkheid en je dus particulier bezig houd met het uitgeven van een blaadje).Ik kan wel ongeveer meegaan met je gedachten over het interrumperende karakter van de Libertijn, althans voorzover het zaken betreft waarbij deskundigheid eis is.

(Ik stelde dat op het gebied van - wetenschappelijke - essayistiek, wij niets anders konden doen dan irriterend interrumperen, als we het er niet mee eens waren, omdat we onvoldoende wetenschappelijk geschoold waren.)

Maar je overschat het onvermogen. Er zijn immers talloze zaken waarbij het de moeite waard is je - volwassen of onvolwassen - ideeën uit te spreken. Dit is nu juist meningsvorming. Vergeet niet dat het evenzeer gaat om de meningsvorming van de schrijvers als om die van de lezers. Je moet dilettant moeten zijn en geen heiligen maken van de deskundigen. Waarom zul je niet over een gedicht je onvolgroeide subjectieve mening naar voren brengen? Door eventuele onmacht daartoe te demonstreren, hef je die gedeeltelijk al op.
Interrumperen kan overigens pijnlijker je onmacht demonstreren. Interruptie zonder deskundig oordeel is vaak beschamender dan onbevangen onvolgroeid oordelen.
Mijn hoofdbezwaar betreft echter het irriterende karakter der interrupties, zoals jij het stelt de vlegelachtigheid. Irriteren, zolang niet in de zin van opbouwende kritiek leveren, is sadistisch, en destructief. En hoezeer ik het nut kan inzien van het afreageren van negativisme (ik hoop dat mijn eerlijkheid niet als hatelijkheid wordt opgevat),ik persoonlijk kan de neerslag daarvan in een tijdschrift slechts beschouwen als boeiend studie-object voor conflict-psychologen.
Of je je Libertijn het predicaat "humanistisch" wilt geven, weet ik niet. Als het wel zo is, geloof ik dat je op jouw manier (zoals ik me die althans voorstel, een "deskundig" oordeel

over jouw mentaliteit heb ik niet) geen idee geeft van humanistische stijl en inhoud, wanneer je je beperkt tot irriterend interrumperen".
Ben Hartemink wordt bedankt voor zijn openhartigheid; blijft dat ik mijn opinie handhaaf juist door zijn brief, waarin hij wel slaat, maar niet precies op de kop van de spijker. Een half jaar geleden voelde ik me niet geroepen deze brief te beantwoorden; twee opinies botsten en aangezien ik een afkeer heb van een discussie, die de standpunten dichter bij elkaar moet brengen en slechts discussieer over zaken, waardoor ik mijn eigen standpunt scherper bewust word, wil ik er nu ook niet op ingaan, tenminste niet discussierend met de bedoeling om overeenstemming te bereiken, alleen maar constaterend, om de tegenstelling toe te spitsen. Deze tegenstelling kwam niet toevalligerwijs in deze korte briefwisseling naar voren en het is meer dan een toevallig incident tussen twee mensen.
Ik kon twee jaar geleden alleen maar lid worden van de HJG wanneer ik het lidmaatschap van het HV accepteerde; ik ben lid geworden van de HJG onder protest tegen het verplichte lidmaatschap van het HV. Vandaag zou ik weer protesteren, hoewel ik bereid ben het HV te steunen wanneer een stel "democraten" haar zendtijd meent te moeten onthouden, door me als lid van de luisterkring op te geven, maar wie weet zou ik me niet weer opgeven als lid van de HJG, omdat er meerdere redenen zijn om te protesteren.
Het Humanistisch Verbond heeft het monopolie van het Humanisme in Nederland, een monopolie, dat aan de ene kant wel opgedrongen is: er is geen ontkomen aan zuilen en medeverzuiling; maar ook heeft het HV maar al te graag dit monopolie als vanzelfsprekend aanvaard; het HV heeft de pretentie dat zij het Humanisme is. Men mag hieruit raden dat ik wil opkomen voor de Dageraad, maar de tijd ligt achter me dat ik het Humanisme van de Dageraad niet als

een pretentie beschouw.
Deze pretentie is typisch Nederlands - voorzover het elders niet de gewoonte is, de eigen zaakjes als de belangrijkste ter wereld voor te stellen. Het is provinciaals kortzichtig en middelmatig. Dit zijn au fond de kwaliteiten van de Humanismen van het HV en de Dageraad.
Ik vraag me af of het HV altijd zo geweest is; bewegingen, die opgericht worden,kenmerken zich door enthousiasme en meningsstrijd; de beweging moet haar plaats veroveren, maar dan volgt ook een erkenning van de veroverde plaats. Daarna volgt de verstarring; tenslotte is de zaak zo dood, dat er vernieuwd moet worden; de kwantiteit is goed, maar de kwaliteit kon beter ...
De indruk die ik van het HV krijg is: 1946: kwaliteit gaat wel, kwantiteit slecht; 1959: kwaliteit slecht, kwantiteit gaat wel. Deze feiten hoeven niet zo zwaar te wegen; als ze gesitueerd zijn worden ze al enigszins gerechtvaardigd.
De jaren na de oorlog waren besteed aan de opbouw van het land; er bestond een reële samenwerking; er was een zekere saamhorigheid en verdraagzaamheid, om een doel te breiken, waarmee levensbelang gemoeid was. De ideële vaagheid,het gemeenschapsstreven en de verdraagzaamheid passen hier in en zijn daardoor enigszins gerechtvaardigd. Maar de maatschappij, waarin ik nu leef is opgedeeld in groepen en groepjes; ik heb niet alleen de verzuiling op het oog, maar ook de opsplitsing op grond van standgevoelens en economische belangen. De wolven huilen al sinds enige jaren niet alleen meer in het bos.
Het humanisme van het HV is bij het oude gebleven; een beginsel werd van tijd tot tijd herzien, d.w.z. er werd doorgeborduurd op het oude patroon; ik prijs geen opportunisme aan dat de huig naar de wind hangt; de principes moeten niet willekeurig aangepast worden aan de veranderde situatie, maar iedere situatie dwingt tot positie kiezen; het lijkt erop dat het HV haar positie bepaald heeft tot in eeuwigheid. Het vage beginsel van het HV dat door het aanvankelijke enthousiasme

niet zo zwaar gewogen hoefde te worden, is nu ronduit belachelijk, niet in het minst door de idee, die op de achtergrond ligt, dat het eigelijk normaal is, zoals het nu is. Beginsel, gemeenschap en verdraagzaamheid hangen in de lucht; het HV meent dat ze er mee op de grond staat maar in feite houdt ze zich bezig met de sferen, waar slechte theologen zich lekker voelen.
Een bewijsstuk kreeg ik kortgeleden: een brochure van Dr J.P.v.Praag: De dag ligt voor ons - een schets van een humanistisch wereldbeeld. Deze titel alleen is voor mij al verdacht; bij die braakliggende dag schoot me de 10-minuten morgenpreek voor de VPRO te binnen, evenzovele schetsjes van een christelijk wereldbeeld: het zijn van die kleine kunstwerkjes van zondagsschilders: het betere soort kitsch. Ik ga vaak op een eerste indruk af, omdat ik er haast nooit in bedrogen ben, maar ik dacht me erin te zullen vergissen, nu het een humanist betrof. Ik las het dus maar, in de hoop dat mijn indruk gecorrigeerd zou worden, maar helaas, de brochure van Van Praag wordt nu het sluistuk van wat ik aan dood katoen zie in het HV.
Gelukkig bezat ik nog een Beginsel en Doel van het HV uit 1953 en dat heb ik er naast gelegd. Ik heb destijds enige notities in de marge gemaakt en de laatste was: Amen. Wie schetst mijn verbazing toen ik merkte dat deze twee uitgaven als twee druppels water op elkaar leken: het zijn herhalingen van een cliché, dat het cliché voor de dubbele punt in deze zin nog overtreft.
Maar laat ik me bezig houden, met "de dag" die voor me ligt. Voor wie is deze brochure geschreven? Voor de humanisten? Ik had liever gezien dat hij niet geschreven was, hoewel ik er hier mijn voordeel mee kan doen. Voor buitenstaanders? Voor wie precies? Ik lees dat er niets wezenlijks gezegd kan worden over het godsdienstig geloof; over allerlei

vormen van primitief en traditioneel godsdienstig denken wel (uit dit oogpunt houd ik me dan ook met deze brochure bezig). Het publiek dat Van Praag zich kiest zijn dus de slechte gelovigen; vanuit hetsstandpunt van de wezenlijk gelovige: het afval; het HV is er goed voor. Ik neem aan dat.deze afvalligen opgevangen en opgevoed moeten worden: van onbewust-oudkerkelijk maar bewust-buitenkerkelijk. Het is een hele stap; als er in het onderwijs nu maar faciliteiten geschapen werden voor humanistisch vormingsonderwijs -alleen godsdienstonderwijs is toch discriminerend-, dan viel er tenminste nog wat te bereiken. Ik begrijp het wel: het kind wordt er de dupe van; trouwens ook het humanisme dat ik bedoel en dat met opvoeding niets te maken heeft, omdat men humanist is of niet is. Deze vorming is voor Van Praag alleen maar vanzelfsprekend en normaal; wat hij over de mens zegt -let wel:"de"mens- zijn van die normale generalisaties, die het goed doen en die algemeen verstaanbaar zijn: afvalligen moeten immers in hun eigen taaltje aangesproken worden.
Schoolmeesterdominees en schoolmeesterhumanisten spreken altijd over "de" mens, die "normaal" is. De meest voor de hand liggende reden is, dat ze zich hun eigen individualiteit niet voldoende of half bewust zijn; ze zijn in hun individuatieproces blijven steken en ze beschouwen het individu als een afspiegeling van een wezen, waarin ieder ander individu opgaat:"de" mens (eventueel: die God naar zijn beeld schiep) Ik heb onze Lieve Heer laten schieten, dwz. ik heb niets met hem uitstaande gehad en zal niet spreken over "de" mens, maar over een enkele mens, die ik niet zie in het kunstlicht dat me voor daglicht gesleten wordt.
De gehele redenatie, die in deze brochure gevolgd wordt is (vrijzinnig-)christelijk; alleen God ontbreekt eraan en is vervangen door "de" mens. De psychologie van de dominee die over

"de"christelijke mens schrijft, verschilt totaal niet van de humanist, die over "de" mens schrijft. Wordt het enkele individu gezien als de afspiegeling van "de" mens (eventueel: van God), het terminologisch jasje van deze mens, is die van de doorsneemens, van wat alle mensen siert (dwz. wat geen enkel mens staat): van het onpersoonlijke en middelmatige; het is het bekende populaire, semi-wetenschappelijk, halffilosofisch (maw. vulgaire) geleuter.
Deze brochure kan gelden als een voorbeeld van humanistische middelmatigheid. Vaag ergens is de schrijver van de brochure zich dit bewust, zonder daaruit de consequenties te trekken: dit bewustzijn is dus terug te brengen op een halfbewustzijn.
- Het humanisme is een geesteshouding in wezen, maar wordt gesteund en voltooid door ons wereldbeeld, dat wetenschappelijk geconstrueerd is - Aldus de brochureschrijver.
Inhoud en vorm, kwaliteit en kwantiteit staan los van elkaar en in 1959 wordt het tijd dat daaraan wat gedokterd wordt.
Is het mogelijk het humanisme uiteen te rafelen in vorm en inhoud? Het onderscheiden als zodanig is een simplificatie, omdat het verband ertussen verloren gaat; deze simplificatie impliceert een verwaarlozing van het een of van het ander; het schetsen van een wereldbeeld gaat ten koste van de mentaliteit; nergens in de brochure heeft men het gevoel dat de schrijver zich hiervan de dupe weet.
Het humanisme van Van Praag is een kwestie van "min of meer"; zo ongeveer, er mag een beetje aan veranderd worden: in het schetsje mag een lijntje een beetje anders lopen, er mag zelfs een lijntje bij getrokken worden.
De ruimte van dit sche(r)tsje is mij te benepen; ik sta buiten de lijst; ik sta er buiten omdat het humanisme dat ik bedoel eerder buiten dan binnen die lijst zal zijn en in ieder geval met dit lijstje niets te maken

heeft. Het humanisme is voor mij geen flirt, waarin de liefde een kwestie van "meer of minder"is , naar gelang de flirt beantwoord wordt, maar veeleer een passie: een alles of niets.
Hoe treffend wordt het dan ook nog maar geformuleerd: "Wat hij is (moet er nog bij staan dat hij "de" mens, eventueel Van Praag)een tweeslachtig wezen: het wezen met de grote hersenen. Dat is zijn noodlot".
Toevalligerwijs is "de dag ligt nog voor ons" niet alleen tweeslachtig, maar ook nog halfslachtig, en omslachtig; maw halfzachtig.

De Libertijn verdwijnt; het front wordt verlegd; de strijd voortgezet.
Zij die de Libertijn mee gemaakt hebben, worden tenslotte bedankt.

Klaas W.Swaak

1e ALGEMENE LEDEN VERGADERING

De eerste Algemene Leden Vergadering van de HJG wordt gehouden op 27 en 28 februari 1960 in 't aloude Honk in De Lage Vuursche.

kosten deelname: ƒ 3,50.
reiskosten worden hoofdelijk omgeslagen.
spreek- en stemrecht voor iedereen.

Nader exposé volgt.

DAG, LIBERTIJN.

Straks ben je er niet meer, beste Lieb. Wij menen, dat het goed is, dat je nu van ons weggaat. Toch is er geen vreugde, maar weemoed bij dit verscheiden. Je bent zo lang bij ons geweest, Lieb. Je was iets voor ons.
Voor jou konden we ploeteren om copy,
door jou konden we laten zien, wie en wat we waren (en hoe!),
in jou konden we echt alles kwijt (niet altijd natuurlijk),
terwille van jou konden we ons opwinden,
om jou konden we wel huilen,
van jou bleven we altijd iets verwachten,
met jou vulden we de leegte, verveling en prullemand,

zonder jou .....

ach, lieve Lieb !

Vaarwel Lieb, je was een goed blad.

Namens allemaal (hopen wij),

Het hoofdbestuur.

Wij betuigen, wederom namens allen, onze erkentelijkheid jegens een ieder, die bij de Libertijn betrokken is geweest.
Het is, ook door U en jij, een goede tijd geweest.

Het hoofdbestuur.

HJG-leden verwachten in den vervolge het zes maal per jaar verschijnende Mededelingenblad.

Abonnee's vinden hierover inlichtingen in de hen onlangs toegezonden circulaire van het hoofdbestuur.

En deze hele, allerlaatste Libertijn-bladzijde, voor:

VERLOOFD;

Hannie Eising	en	Dirk van Rangelrooij
Tine Bouterse	en	Joop Bokhove.

+Onze gelukwensen+